

۱۰

برجیده هائی از **آخوندنویسانه ای در مورد آخوند خمینی**
[از سری کتابهای " جلد سفید یکتومانی " منتشر شده در سال ۱۳۵۷ (و بالطبع بدون ناشر]

بیوگرافی

و خلاصه ای از زندگی

امام خمینی

xalvat.com

برداشت از نهضت امام خمینی

xalvat.com

بوسیله دفتر الله روحانی شهرضا

	۷۰	«فهرست عناوین»	
۱	صفحه	مقدمه	
۴	»	تولد امام خمینی	
۷		قهر طبیعت	
۱۰		در راه تکامل	
۱۳		در راه خودسازی	
۱۷		نظم در زندگی امام خمینی	
۱۹		زندگی نوین امام خمینی	
۲۲		امام خمینی در آسمان علم و فضیلت	
۲۴		آغاز تدریس امام خمینی	
۲۵		در راه ساختن انسانها	
۲۹		تدریس خارج فقه و اصول	
۳۴		تبعید امام خمینی	
۳۹		مرجعیت عامه امام خمینی	
۴۴		نقش مرجع تشیعه در انقلاب اسلامی	
۴۸		امام خمینی و مرحوم آیت الله بروجردی	
۵۳		در راه انقلاب فکری	
۵۷		سخنرانی در مدرسه فیضیه در اول انقلاب	
۶۹		خانه	

آیت الله العظمی خمینی یک چهره درخشان تاریخ
 و یک سمبل انسانیت و معنویت و مرد بزرگزیده حق است
 و خیل مسافت راه است میان خمینی معرفی شده از زبانهای
 غیر مسئول و خمینی واقعی و معروف در میان دانشمندان و
 علمای خدا پرست گروهی شیطان را بر رحمن جبل را بر عقل
 نادانی را بر آگاهی زور زدند. این بر عدالت و حقیقت و خلاصه
 سراب را بر واقعیت نموده دارند و با نا جوانمردی این عنصر خدا
 جوی خدا پرست را بگونه ای دیگر معرفی کردند.
 برادران و خواهران ایرانی بخدا سوگند آیت الله خمینی
 دشمن ترقی مادی و معنوی ایران نبوده و نخواهد بود.
 آیت الله خمینی مرتجع و اخلاک نر نبوده و نیست خمینی
 ریاست طلب و سود جرنی باشد. xalvat.com
 آیت الله خمینی ناهمدارنده چرخ پیشرفت بسوی جهان علم و

صنعت و تمدن واقعی نیست و بالآخره آیت الله خمینی کنه پرست
 نبوده و نمی باشد بلکه او سمبل آزاری - جوانمردی - محلم - ایمان
 شهامت - شجاعت - سیاست - ترقی - حرکت - جنبش -
 صلح - مردم دوستی - وطن خواهی و و و و است .

۴

انسانها تسکین دهنده کالبد تمدن است ولی بدون جان و روح حرکت و جنبشی در او احساس نمیشود و جان این کالبد وجود یک انسان کامل از جنبه علمی و عملی است.

پس اگر یک مملکت از دیدگاه اختراع و صنعت و داشتن هواپیماها - جمبو جتا - تارپوماها - بوب افن ها - فومر مصریها و و چشم جهانیان را خیره کند اما از نظر انسان واقعی فقیر باشد این مملکت متقدم و پیشرفته نیست بلکه مملکت عقب افتاده و ناتوان است - xalvat.com

ولی در نقطه مقابل مملتی که هیچ یک از صنایع نامبرده را ندارد ولی انسان عالم خداشناس دارد او گوی تمدن را برپوده و باید به خود مباحثات کند. بیشتر سخن را به درازا ن کشم و خدمت همه برادران و خواهران ایرانی عرض کنم. برای آگاهی کمی به بیوگرافی رهبر عظیم الشان مجمع عالیقدر جهان تشیع حضرت آیت الله العظمی خمینی

چند صفحه را به پیشگفتان تقدیم میدارم. بامید روزی که هزاران صفحه در زندگی و عظمت این مرد الهی به قلم تحریر آید و در اختیار روشندان قرار گیرد.

رهبر عالیقدر حضرت آیت الله العظمی امام خمینی در روز بیستم جمادی الثانی ۱۳۳۰ هجری قمری - مصادف با سالروز میلاد با سعادت بانوی بزرگ اسلام حضرت فاطمه (ع) در شهرستان «خمینی»

۵

چشم به جهان گشود. پدر ایشان آیت اله شهید مرحوم سید مصطفی موسوی - فرزند برومند علامه جلیل القدر - مرحوم سید احمد موسوی است که بنا به گفته بعضی از خاندان جلیل صاحب «عبقات الابار»، میباشند -

مرحوم سید احمد موسوی که در نجف اشرف زندگی میکرده بنا به دعوت و درخواست مرد نیوکا و متدینی بنام: «یوسف خان کمره ای»، که برای زیارت به عتبات عالیته مشرف شده بود بنظور ارشاد و تبلیغ اهالی خمین رهسپار آن شهر می شوند و با دختر مرحوم «یوسف خان»، ازدواج میکنند از فرزندان ایشان یک دختر و یک پسر بنامهای «صاحبه»، و «مصطفی»، باقی میمانند -

مرحوم سید مصطفی نیز تحصیلات خود را در نجف اشرف و سامراء در زمان میرزای شیرازی دنبال کرده و در زمره علماء و مجتهدین عصر خود قرار میگیرند و پس از بازگشت از نجف اشرف، زعامت و پیشوائی اهالی خمین و حومه را -

عهده دار میشوند و در تاریخ ذیحجه ۱۳۲۰ قمری (یعنی در حالی که امام خمینی پنج ماهه است) در بین راه خمین ارکاب مورد سوء قصد بعضی از اشرار قرار میگیرند و بر اثر - اصابت چند گلوله به کتف و کمر ایشان در سن ۷۷ سالگی به شهادت میرسند. جنازه آن مرحوم به نجف اشرف منتقل و در آنجا

دفن گردید. آیت الله شهید دارای سه پسر و سه دختر بوده اند که پسرهای ایشان عبارتند از :

۱- سید مرتضی (معروف به پسندیده) که از علمای جلیل القدر و ساکن قم میباشند. xalvat.com

۲- سید نورالدین که از محترمین مقیم تهران بودند و در تاریخ شعبان ۱۳۹۶ قمری دارفانی را وداع گفتند

۳- سید روح الله (امام خمینی) که آخرین فرزند آن مرحوم میباشند ما در امام خمینی بانو «هاجر» زنی از خاندان علم و تقوی و معارف است. پدر آن -

مرحومه حضرت آیه الله مرحوم میرزا احمد از علماء و مدرسین والا مقام است و بعضی از اساتید فن و معارف کربلا و نجف اشرف در محضر ایشان تحصیل کرده اند.

بموهبای مرحومه بانو هاجر بنا مهای

۱- آخوند ملا محمد جوادی

۲- آقا نجفی ملایری

۳- آقا شیخ فضل الله

و برادران آن مرحومه بنا مهای

۱- حاج میرزا مهدی ۴- آقا حبیب

۲- میرزا عبدالجلیل

۳- حاج میرزا زین العابدین

۷

همگی از روحانیون . بعضی از آنان از بزرگان و رؤسای -
روحانیت محل بودند .

xalvat.com

با شهادت مرحوم سید مصطفی (پدر بزرگوار امام خمینی)
خواهر والا قدر ایشان . سرکار علیہ مرحومه بانو «صاحبہ»
به خانہ برادر شهید خود رفتہ سرپرستی کودکان خردسال آن
مرحوم را عہدہ دار میگردند . صفات پستد بیره و خصایص -
حمیدہ ای در بارہ این بانو و داستانهای نقل کردہ اند کہ این
نگارشی مختصر جای ذکر آنها را ندارند .

امام خمینی از پنج ماهگی تحت سرپرستی صمہ عزیزش بانو
(صاحبہ) و مادر بزرگوارش (بانو حاجر) قرار گرفت
و در حامن پاک آن دو بانوی پرهیزکار پرورش یافت
ضمناً در ایہ ای بنام (نہ نہ خامر) برای ایشان بود کہ در
نگهداری و پرستاری ایشان کمال کوشش را مبذول میباشند

مردان روزگار ، پیوسته بارنج و فشار ، تنهایی ، غریبی
 بیکسی و فتنه و آشوب دست بگریبان بوده تا ورزیده و -
 کار آزموده شوند تا جوهر وجودشان در دست استوار
 تقدیر و آموزگار روزگار شکل گرفته آبدیده گردد و برای
 تحمل ، بردباری و پایداری در برابر شدائد و ناملائیما تیکه در
 زندگی پر آشوب آنان روی خواهد داد آماده گردند .
 امام خمینی نیز از این فلسفه و راز طبیعت ، مستثنی نبود و
 چنانکه بیان شد در ماههای اول زندگی ، پدر مهربان -
 خویش را از دست داد و برای همیشه از دیدن جمال پدر
 بی نصیب گردید و بیش از ۱۵ سال نداشت که روزگار
 ناخنجار بار دیگر ضربه تازه ای بر روح آن زرده ایشان
 وارد آورد و عمه عزیزش بانو « صاحبه » نواز شکر قرمان
 پروردی که در تربیت و پرورش معظم له سهم به سزائی داشت
 و برای ایشان مودنی فداکار ، سرپرستی دلسوز ، پناهگاهی
 محکم و در حقیقت پدری مهربان به شمار میرفت بطور -
 xalvat.com

xalvat.com

۹

نالمانی در گذشت (سال ۱۳۳۶ هجری قمری) و انبوه
 درد و رنج و اندوه یک باره بر قلب حساس ایشان
 فروریخت و روح آزرده ورنجیده ایشان را بیش
 از پیش آزرده و اندوهگین ساخت و دیری نپائید که گریه
 اجل گریان مادر مهربانش را گرفت و آن بانوی مرد آفرین
 نیز در بستر مرگ افتاد و چراغ عمرش به دست تندباد اجل
 خاموش گردید (سال ۱۳۳۶ قمری) بانوها جد درگذشت و
 با مرگ او غنچه نسلته زندگی پر رنج و حسرت امام خمینی
 پشمرده و افسرده گردید و نهال سوسن و نورس زندگی حساس
 و پریجانش در سنفوش تند باد حوادث روزگار قرار گرفت.

در راه تکامل: امام خمینی که دارای هوش و استعداد سرشاری بود در همان اوان کودکی آغاز بدرس کرد و داخل منزل خود نزد معلمی بنام «میرزا محمود» به خواندن و نوشتن مشغول گردید و سپس قدم به مکتب گذاشت و نزد استاد مکتبی به نام «ملا ابوالقاسم» تحصیلات خود را دنبال کرد و نیز پیش استاد دیگری بنام «شیخ جعفری» به درس و آموزش ادامه داد و آنگاه به مدرسه جدیدی که در آن روز تازه تأسیس شده بود قدم گذاشت و نزد شخصی بنام «آقا حیره محلاتی» که استاد خط بود به تدریس و تعلم خط پرداخت و بالاخره پیش از آنکه ۱۵ سال را تمام کند تحصیلات اولیه آنروز را پایان رسانید و در خواندن و نوشتن از استاد بی نیاز گردید. xalvat.com

آنگاه به تحصیل علوم اسلامی پرداخت و در محضر برادر بزرگوارش حضرت آیت الله پسندیده صرف و نحو و منطق را آغاز کرد و تا سال ۱۳۳۱ قمری به تحصیل مقدمات در محضر ایشان ادامه داد و آنگاه که بنا شد برای ادامه تحصیل به حوزه علمیه اصفهان رهسپار گردند نغمه دل آنین حوزه علمیه اراک که نخت - زعامت و رهبری استاد بزرگ و عالیقدر، مرحوم آیت الله العظمی

xalvat.com

۱۱

حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی، وقت چشمتگیری داشت
 ایشان را به آسنو جذب کرد و در سال ۱۳۳۹ قمری که
 مرحوم حائری پایگاه علمی اراک را به شهر مقدس قم انتقال
 داد، ایشان نیز که تازه اوائل جوانی را شروع کرده بود
 به قم رفت و در مدرسه «دارالشفاء» کنار مدرسه فیضیه
 مسکن گزید و در حوزه جدید التاسیس قم تحصیلات
 خود را با یکدینا شروع و جدیت در بنال نمود و با کوششهای
 شبانه روزی موفق شد که تا سال ۱۳۴۵ قمری سطوح
 عالی را پایان رسانیده و در حوزه درس آیت اله حائری
 شرکت نماید و در محضر آن استاد بزرگ، پایه های
 علمی و مبانی فقهی و اصولی خود را تکمیل کرده به -
 درجه اجتهاد نائل شود و در سال ۱۳۵۵ قمری که آیت اله
 حائری از جهان هفت بر بست امام خمینی دارای منبای متقن
 مستقل و محکم بوده و در شمار مجتهدین مبرز و نوابغ
 علمی قرار داشت و همانند خورشیدی در آسمان علم
 و فضیلت حوزه علمی قم میدرخشید و تمام دانشجویان
 علوم اسلامی را بسوی خود متوجه ساخته بود.

امام خمینی علاوه بر مقام ممتاز فقاهاست، در علوم هیئت
 فلسفه حکمت و عرفان نیز دارای مهارتی ویژه و تخصصی -
 کامل میباشند استاد ایشان در علم هیئت مرحوم شیخ

علی اکبر یزدی (معروف به حکیم) میباشند و فنون مختلفه کتب عرفان، حکمت و فلسفه را از عالم مہذب، مرحوم شیخ محمد علی شاه آبادی فرا گرفته .

در راه خود سازی: امام خمینی که بحق - میرانست علم حقیقی ثمره و نتیجه تقوا میباشد (چون قرآن بزرگ در سوره بقره آیه ۲۸۶ میفرماید

﴿ و اتقوا الله و بعلمکم الله ﴾

از همان آغاز جوانی هنرمان با تحصیل علوم اسلامی در مقام تهذیب نفس و خود سازی برآمد و به تحصیل معنویات و کسب فضایل انسانی و روحانی پرداخت و در مدتی بسیار کوتاه در این راه موفقیت بزرگ و درخشانی کسب کرد تا آنجا که در همان اوان جوانی سرآمد پارسیان و پرهیزگاران عصر خویش قرار گرفت و در میان شخصیت‌های بزرگ علمی و روحانی محافل مذهبی و عامه مردم قم مقام و منزلت ویژه و پراچی کسب کرد و اُتبت و عظمت شگرفی از ایشان در دلها بوجود آمد.

xalvat.com

تذکره کوهی است در چند کیلومتری قم بنام کوه خضر در بالای این کوه اطاقی است که سالها پیرمردی از اهالی قم روزهای تعطیل آبی از پائینی کوه به آنجا میبرد و مردم برای تفریح به آنجا - میروند و از آب و بعضی اوقات چای گرم او بهره مند میشوند نذر خوردن

چند مرتبه خدمت او رسیدم این پیر مرد ۱۱۰ ساله در باره تقوا و ایمان امام خمینی مطالبی بیان نمود که خود نیاز به نگارش صفحات فراوان دارد همین قدر کافی است که سوگند می‌آید میگرد در تمام عمر جوان به این مہذب و بامتانت و وقار ندیدم .
xalvat.com

امام خمینی در سایه خود سازی و تهذیب نفس موفق شد که از بسیاری صفات و شیوه‌های ناموزون و رذایل که در انگیز بعضی از افراد می‌باشد دور بماند و در امان و الای خود را از آلودگی‌های نامجوئی، خود نمائی، جاه طلبی، ریا کاری و دیگر صفات رذیله، پاک و مبری نگهدارد و به مشتریان دنیا بی اعتنا باشد از دوران جوانی که به مقام اجتهاد رسید تا به امروز که بر کرسی رهبری و امامت نشسته است در راه شناساندن خود و به دست آوردن مقام و مسند کوچکترین گامی برنداشته و وجوهات شرعی و حقوق نیازمندان و رنجبران را صرف نامجوئی و تبلیغات شخصی نکرده است و در حقیقت این خود زعامت و رهبری و مرجعیت است که بدینال امام خمینی روان است و با آن همه مشکلات و ناراحتیها باز مردم او را مرجع و رهبر خود میدانند (این نیست مگر محبت و علاقه ای که خدای بزرگ از این مرد در دلها قرار داده) و اگر استان احساس خط

۱۴ xalvat.com

برای اسلام و جامعه اسلامی و این کاروان در زده نگیرد و خود را مسئول در برابر قرآن نمیدانست هرگز به این وادی قدم -
 نمیگذاشت چنانکه در دوران ۶۰ ساله خویش چنین کرد و کوچکترین گامی در راه بدست آوردن مقام و مسند برنداشت حتی علس و رساله خود را تا در روزهای آغاز نهضت (که مردم چاپ و پخش کردند) اجازه چاپ و پخش نداد و تازه در آن شرایطی که فریاد مقلدین از نداشتن توضیح المسائل ایشان به آسمان بلند شد فقط چاپ آنرا اجازه داد و از وجوهت شرعی صرف چاپ آن نکرد و بودجه اولین چاپ توضیح المسائل ایشان از طرف خود مردم جمع آوری شد.

امام خمینی به سهر خیزی و راز و نیاز به درگاه خداوندی بنابر در نیمه های شب از جوانی اهتمام داشته و دارد و این برنامه را هر چند خسته و ناراحت باشد ترک نمیکند و میتوان گفت که آن دوران جوانی تا این زمان هیچگاه پیش از اذان صبح چشمان ایشان در خواب نبوده و نمیباشد و چند سالی که در کنار مرقد هدی عزیزش مولی الموحدین حضرت علی (ع) زندگی میکرد برنامه ایشان در امر زیارت و اجرای اعمال مستحب هیچگاه ترک نشد در تمام شب ها (چند ساعت بعد از مغرب) در حرم علی (ع) مشرف میشد -

xalvat.com

۱۷

نظم در زندگی امام خمینی: لازم به یاد آوریست که تمام تشوون زندگی ایشان دارای دیسیپلین و نظام دقیقی میباشند و اصولاً خمینی در نظم و برنامه قهرمان بی همتائی است که نمونه آنرا در میان رجال سیاسی و روحانی معاصر ایران نمیتوان یافت و شنیده نشده که کسی مانند امام خمینی در همه امور حتی حرکات و سکنات خود روی برنامه و نظم عمل نماید، و در امور عبادی - اجتماعی و سیاسی و زندگی شخصی دارای برنامه ویژه خود باشد و همانند ساعت اتوماتیک حرکت کند.

نظم و انضباط دقیق و موزون امام خمینی در تشوون زندگی تا آنجاست که افراد خانواده ایشان - بنا بگفته خود ایشان از حرکات و کارهای ایشان حد و حدود اوقات را بدست میآوردند مثلاً وقتی آنگاه که ایشان از مطالعه فارغ میشدند یا مطالعه آغاز میکنند، از خواب بیدار میشوند، یا برای استراحت به رختخواب میرود، برای تدریس به مسجد میرود و یا در سطح با لکن خانه به قدم زدن می پردازد و ..... در میابند که چه ساعتی از شب و روز می باشد. از گفت منزل ایشان نقل شد که گفته بود: پیش از ظهر یا آنگاه که حاج آقا برای وضو گرفتن از اطاق مطالعه بیرون میآیند من میفهمم که وقت طبع برنج میباشد و اگر نه برنج باشد فوراً آماده پختن میشوم

۱۸

حتی تمام شاگردان ایشان سالها مشاهده کرده اند که آقا
 در موقع ورود به مسجد رفتن بر بالای منبر نشستن و -
 برخاستن و ورود به منزل حرکت در خیابان تمام امور
 روزانه ایشان طبق نظمی است که حتی یکمرتبه عکس آن
 دیده نشده.

xalvat.com

در موعده مقرر برای تدریس در محل درس حاضر میشود
 و از اینکه بعضی از شاگردان نامرتب بدرس میآیند و در
 امور زندگی بی نظم میباشند رنج میبرد و کرا -
 هما نسبت این نکلنه را به آنان گوشزد فرموده که در
 دنیا آثانی توانستند به جائی برسند و گلیم خویش را از آب
 بیرون بکشند که دارای نظم و انضاط در زندگی بوده اند

زندگی نوین؛ امام خمینی تا سال ۱۳۴۸ قمری تنهاییست

ولی در آن سال زمینه ازدواج ایشان فراهم آمد و دختر مکتومه

xalvat.com

۲۱

مشغول بودند و در رشته‌های مختلف کتاب‌ها نوشتند که هنوز به چاپ نرسیده از آن جمله «القواعد الحلیه - القواعد - الرجالیه - القواعد الاصولیه» کتاب ایاره - کتاب البیع ۳ جلد دو جلد فقه (مکاسب محرمه) که در ترکیه نوشتند - یک دوره اصول مختصر و مفصل - در مباحث خیارات تا آخر خیارات شرط نگذاشته است - معطر مسائل کتاب صلوة که در پورش به خانه قائم بزرگ در قم رفته شد .

xalvat.com

هستندگی بر تحریر الوسیله امام خمینی - شرح زندگانی ائمه معصومین تا شرح زندگانی امام حسین (ع) نوشته شده - ۱۵۰۰ صفحه از تفسیر قرآن به سبک جدید تا آیه ۲۳ از سوره بقره و ..... ضمناً ایشان در سال ۱۳۳۵ شمسی با دفتر والاگرام حضرت آیت الله آقای حاجی از دوایج نمودند .
 و اما فرزند کوچک ایشان آقای حاج سید احمد پس از پایان دوران دبیرستان و گرفتن دیپلم به لباس روحانیت درآمدند و مدتی در حوزه علمیه قم بودند و در سالهای اخیر به نجف اشرف تشریف فرما و الان در خدمت پدر بزرگوار خود کسب فیض میکنند .
 تا اینجا مقداری جامع به زندگی و کمالات معنوی و اجتماعی امام خمینی و انبیا پرورداریم به مقام شامخ علمی ایشان و عظمت این قائد بزرگ در میان بزرگان و دانشمندان و اساتید حوزه‌های علمیه ایران و دیگر کشورها و به ویژه دانشمندان حوزه علمیه قم .

آیت‌الله آقای حاج میرزا محمد تقی تهرانی به عقد ایشان درآمد.
 آیت‌الله آقای حاج میرزا محمد تقی - مورد مرحوم آیت‌الله آقای
 حاج شیخ ابراهیم فضل کلانتر - که در آن روز در حوزه علمیه قم
 می‌زیستند به واسطه مرحوم آیت‌الله لویسانی با امام خمینی آشنائی
 پیدا کردند و در همان برخوردهای اولیه، شایسته فضائل علمی
 و اخلاقی و مجزوب روح با عظمت ایشان قرار گرفتند و لذایذ معرفت
 و تأمل پیشهاد ایشان را در امر ازدواج پذیرفته دختر خویش را
 به عقد ایشان در آوریدند.

xalvat.com

ثمره این ازدواج با میمنت دو پسر و سه دختر بود که پسران
 ایشان عبارتند از: مرحوم حجه الاسلام والمسلمین آیت‌الله
 آقای حاج آقا مصطفی و ثقه الاسلام جناب آقای حاج سید احمد
 مرحوم سید مصطفی که اولین فرزندان ایشان بودند در ماه حجب
 ۱۳۴۹ قمری مطابق آذرماه ۱۳۰۹ شمسی بزنیاً آمدند و در سن
 ۱۵ سالگی به تحصیل علوم اسلامی پرداخته تا حدود ۲۲ سالگی سطح
 را پایان رسانید و تقریباً در سن ۲۷ سالگی به درجه اجتهاد رسید
 استاد ایشان در مرحله اول امام خمینی و در مرحله دوم آیت‌الله
 بروجردی میباشند. چند سالی نیز از حوزه درس آیت‌الله مرحوم
 حاج سید محمد داماد استفاضه علمی نمود.

مرحوم آیت‌الله حاج آقا مصطفی در چند سالی که نجف اشرف
 مشرف بودند به تدریس خارج اصول و تالیف و تصنیف -

۲۲

امام خمینی

در آسمان علم و فضیلت

تکته ای که لازم است خاطر نشان شویم آنکه در میان علما و مراجع بزرگ اسلام کمتر دیده شده که عالمی در چند رشته از علوم تخصص ویژه و مهارتی کامل داشته باشند. چنانکه در علوم روز نیز کمتر کسی دارای دکترای متفاوت و مختلف می باشد. مثلاً دکتر طب کمتر اتفاق می افتد که دکترای حقوق، ادبیات، الهیات نیز باشد در علوم اسلامی نیز کمتر یافت میشود عالمی که در فقه یا اصول تخصص و مهارت دارد در فلسفه و حکمت نیز تخصص و متبحر باشد، فقهی که در فهم و استنباط احکام - دارای مهارت و تخصص است در رشته های دیگر علوم مانند فلسفه، حکمت و عرفان یا اساساً وارد نیست و یا آنکه در هر دو متعارف و معمولی اطلاعاتی دارد، نیز فیلسوفی که در رشته حقوق تخصص کم نظیری یافته است از مبانی فقه و اصول - اگر کمی نصیب نباشد مختصری آگاه دارد.

xalvat.com

و همچنین متخصص در دیگر علوم. لکن (طبق اقرار اساتید در آستان) امام خمینی دارای امتیاز ویژه ای است که مقام علمی ایشان را از دیگران ممتاز و مشخص میسازد و بنابه اعتراف بسیاری از علما و فضلاء نبیره و آگاه ایشان در رشته های مختلف علوم معقول و منقول (فقه، اصول فلسفه و عرفان تخصص

۲۲

اما رخمینی

در آسمان علم و فضیلت

نکته ای که لازم است خاطر نشان شویم آنکه در میان علماء و مراجع
بزرگ اسلام کمتر دیده شده که عالی در چند رشته از علوم تخصص
و بهره و مهارتی کامل داشته باشند. چنانکه در علوم روز نیز
کمتر کسی دارای دکترای متفاوت و مختلف می باشد. مثلاً دکتر
طب کمتر اتفاق می افتد که دکترای حقوق، ادبیات، الهیات
نیز باشد در علوم اسلامی نیز کمتر یافت میشود. عالی که در
فقه یا اصول تخصص و مهارت دارد در فلسفه و حکمت نیز
متخصص و متبحر باشد، فقهی که در فهم و استنباط احکام
دارای مهارت و تخصص است در رشته های دیگر علوم مانند
فلسفه، حکمت و عرفان یا اساساً وارد نیست و یا آنکه در هر
متعارف و معمولی اطلاعاتی دارد، نیز فیلسوفی که در رشته خود
تخصص کم نظیری یافته است از مبانی فقه و اصول - اگر چه نصیب
نباشد مختصری آگاه دارد.

و همچنین متخصص در دیگر علوم. لکن (طبق افراز استاد آیت الله العظمی)
امام خمینی دارای امتیاز و بهره ای است که مقام علمی ایشان
با آن دیگران متنازع و متخاصم میسازد و بنابه اعتراف بسیاری
از علماء و فضلاء مشهور و آگاه ایشان در رشته های مختلف
علوم معقول و منقول (فقه، اصول فلسفه و عرفان تخصص

۲۳

ویژه و آگاهی کامل دارد و جامع معقول و منقول می باشد و هر مان
از مراتب علمی معطر له سخن بمیان می آید هر حال و استادی
بدون تأمل اقرار به تخصص ایشان در رشته های مختلف -
میکنند . اگر از فقاہت ایشان پرسش بعمل آید از طرف
بسیاری صاحب نظران ایشان را فقیه کامل و زبردست
عصر میدانند .

xalvat.com

اگر از اصول ایشان سؤال شود باز گروه زیادی از صاحب
نظران اصول ایشان را برتر و ثرف تر از دیگر اصولین
عصر میدانند . موقوفه از مراتب علمی ایشان در معقول
سخن بمیان می آید عده فراوانی ایشان را یک تاز میدان
فلسفه و حکمت و عرفان معرفی کرده و در برابر عظمت فکر ایشان
در تجزیه و تجلیل مسائل پیچیده و غامض علوم عقلم سر تعظیم -
فرود می آید و رند و چنانکه گفته شد در تاریخ علمای تشیع کمتر چینی
شخصی را دیده میشود .

تخصص امام خمینی در علوم عقلم موجب شد که ایشان در
همان عنوان جوانی پاسخگوی اشکالات و تشبہات عقلی نسبت
به اسلام در حوزه علمیه قم باشد . و در آن روز اگر کسی نسبت
به مسائل دینی اشکالی داشت و برای حل آن به قم رجوع میکرد
با اینکه علمای زبردست و طراز اول در قم مینویسند او را برای
برطرف کردن ابهام و اشکالش به حضور امام خمینی راهنمایی

۲۴

میکردند گویا در سال ۱۳۶۳ قمری بود که شخصی بخاطر تلقین تشبیهات از طرف دشمنان اسلام در ایمان خود دچار لغزش شده به قم آمد او را به محضر امام خمینی بردند ایشان ۳ روز حوزہ درس خود را تعطیل کردند و جواب تشبیهات او پراختند تا با لایحه او را به راه حقیقی اسلام بازگردانند.

نیز آن زمان که کتاب سفسطه آمیز «اسرار هزار ساله» منتشر شد نظریه اینکه مطالب آن به مطالب عقلی مربوط بود از طرف علماء و مراجع قم برای رد آن به امام خمینی مراجعه شدند و ایشان با اینکه مدتی بود به درد چشم مبتلا بودند و به مطالعه و نوشتن قادر نبود دست بکار رد آن کتاب منحرف گشته شد.

تشفیت او را اینکه وقتی در مقام نوشتن رد این کتاب برآمد و کتاب «کشف اسرار» را تألیف میکرد بطرف معجزه آسا در رد چشم ایشان بر طرف شد بطوریکه گویا عارضه ای متوجه آن نبوده است این مهارت کم نظیر امام خمینی در علوم عقلیه ایشان را اسناد منحصر بفرد حوزة علمیه در علوم عقلیه قرار داد و شاگردان فراوانی هم مانند حاله ای به گرد ایشان حلقه زدند که از میانشان افراد برجسته و با فضل و کمالی برخواستند که هر یک مانند خورشیدی در حوزة قم میدرخشند.

آثار تدریس: امام خمینی تدریس کتب فلسفی را در سال ۱۳۶۱ قمری که بیش از ۲۷ سال نداشت آغاز نمود. لیکن دقت و احتیاط

۲۵

کامل را در انتخاب شاگردان و کتابیکه باید مورد بحث قرار گیرد
 میگرد و معتقد بود که در مجلس درس فلسفه ایشان افراد شناخته
 شده فاضل و معتقد راستین شرکت نمایند. و با وجود این با انتخاب
 کتبی و شفاهی که موجب از شناگردان درس فلسفه خود بعمل
 میآورد شاگردان را کنترل میکرد و اگر فردی شناختگی آموختن این
 علم را نداشت از شرکت او در مجلس درس جلوگیری مینمود چه
 بسا اتفاق می افتاد که مشاهده میفرمود در مجلس درس افراد
 ناباب و کم جنبه شرکت جسته اند که ممکن است به انحراف و
 گمراهی کشیده شوند از درس گفتن خود داری میوزرید و از مجلس
 درس خارج میشد ضمناً هنرمان با تدریس فلسفه برای افراد شناخته
 و مورد اعتماد بطور خصوصی و سری بحثی از علوم عرفان نیز شروع
 کرد.

xalvat.com

در راه ساختن انسانها؛ امام خمینی به تهذیب نفس و
 رشد قوای روحی و اخلاقی شاگردان اهمیت زیادی میداد و میبرد
 و از این روی به دنبال آغاز تدریس فلسفه و عرفان به منظور
 تعلیم امور اخلاقی و علوم معنوی مجلس خیلی محدود بود و فقط
 عده ای از افراد شناخته و مورد اعتماد ایشان میتوانستند شرکت
 نمایند و از روی کتاب «منازل السائرین» مسائل معنوی
 روحانی، معارف الهی و راه تهذیب و تزکیه نفس را برای آنان
 بازگو میکرد.

xalvat.com

۲۶

بتدریج دامنه این درس توسعه یافت و هر هفته ای، یک روز در سطح حوزه علمیه تشکیل میگردید و علاوه از روحانیان صدها نفر از کسبه، کارگر و بازاری شهرستان قم نیز در جلسه درس اخلاق شرکت مینمودند و کسب معنویت و روحانیت میکردند بتدریج شتاع و آثار روحی و معنوی این محفل روحانی به آنجا رسید که اهالی دیگر شهرستانها و مرکز نیز خبردار شده هر هفته راهی قم میشدند و مدرسن مدرسه فیضیه - مملو از جمعیت میگردید و مجلس رونق بسزائی پیدا میکرد. استقبال فراوان و اظهار علاقه نشانایان مردم به این مجلس امام خمینی را بر آن داشت که جلسه را در هر هفته ای دو روز (پنجشنبه - جمعه) برقرار سازد تا عموم طبقات با تطبیق وضع کسب و کار خود بتوانند در این مجلس درس شرکت کرده و از سخنان آموزنده و سازنده ایشان استفاده کنند. وقتی مجلس چنین رونقی گرفت از طرف پلیس کسی نزد امام خمینی فرستاده شد که مجلس درس را باستی تعطیل کند لیکن با مقاومت سرسختانه و پیش بینی نشده امام خمینی مواجه گردیدند ایشان در پاسخ فرستاده پلیس که در فرستت تعطیل مجلس درس اخلاق را کرده بود صریحاً اظهار داشت در من موظف هستم به رضوی که هست این جلسه را برگذار نمایم پلیس - شخصا بیاید از انعقاد آن جلوگیری بعمل آورد»

xalvat.com

۲۷

عمال .... از آنجا که احساس کردند با واکنش عصیان بار مردم و ادینا دگی سرسختانه امام خمینی مواجه خواهند شد از دخالت و حمله علنی به مجلس مزبور خود داری کردند ولی به فننار و کارشکنی خود ادامه دادند تا سرانجام امام خمینی ناچار شدند که برنامه درس اخلاق را از مدرسه فیضیه منتقل ساخته در مدرسه حاج ملا صادق که در محله های دور دست شهر واقع است با شرایط محدودتری برگزار سازد و این وضع تا مدتی ادامه داشت تا اینکه این دوران سیاه ۳ ساله بسر آمد و بار دیگر جلسات وعظ و ارشاد و درس اخلاق امام خمینی به مدرسه فیضیه بازگشت و در آنجا باشکوه و جلوه هر چه بیشتر و تمام تر تشکیل گردید و سالیان داری مورخ استفاده مردم مسلمان و جامعه روحانیت قرار گرفت ولی عمال استعمار و ارتجاع ، در مقابل ساکت و بی تفاوت نماندند و به وسیله ایلیا مرموز خود به کارشکنیهای همه جانبه ادامه دادند و با تشکیل مجالس فاتحه روضه خوانی و ... در روزها و ساعاتیکه برای تشکیل جلسه درس اخلاق مقرر شده بود و از راه های دیگر و تبلیغات و سپایشها توانستند این برنامه انسان پرور را برهم زنند و اصولاً کلاس پرورش و درس اخلاق را در حوزه هائزشت و سبک جلوه داده حوزه علییه را فاقد برنامه اخلاقی و آداب اسلامی - گردانند هر چند بحیرت این نقشه ها و توطئه های ارتجاعی و

۲۸

استعاره‌ی فریاد تلاشگران^۴ اما^۴ خمینی که در راه ساختن انسانها -
 سرداده میشود هیچگاه خاموش نشد و ایشان در تمام مدتیکه
 در قم میزیستند و نیز در این سالها^۵ که در نجف اشرف در حال
 تبعید بسر میبردند و الان که در پاریس اقامت دارند از رسالت
 مقدس سازندگی غفلت نوز نریده در فرصت های مناسب به
 پند و اندرز و روشن کردن تمام گروهها بویژه دانش پژوهان
 روحانی پرداخته با سخنان سازنده و بیدارکننده خویش جامعه -
 روحانیت را به خودسازی تقویت قوای روحانی و مبارزه بانفس
 دعوت میکند و پخش هائی از بیانات شیوا و سازنده ایشان در زمینه
 مسائل اخلاقی که در فرصتهای مناسب در نجف اشرف ایراد
 فرموده جمع آوری شده و بنا^۴ «مبارزه بانفس یا جهاد اکبر»
 چاپ و در دسترس قرار گرفته^۶ .

تدریس خارج فقه و اصول

امام خمینی تدریس علوم « منقول »، و خارج فقه را در سال ۱۳۶۴ قمری هنرمان با ورود مرحوم آیت الله بروجردی به قم آغاز کرد البته ایشان پیش از شروع درس خارج سالیان درازی به تدریس « سطح » اشتغال داشت و کتابهای فقه و اصول را با بیانی شیوا، رسا و شیرین برای گروهی از فضلا و محصلین علوم اسلامی شرح و بسط میداد حتی از بعضی از اساتید نقل شد که در محضر ایشان قسمتی از رسائل را میخواندیم فرمودند اینجا را مطالعه کرده ام و نزد استاد نخوانده ام آنچنان با مهارت و احاطه تدریس میفرمود که قابل شگفت است.

xalvat.com

اما امام خمینی با شروع درس خارج فقه و اصول دگرگون شرف و پراچی در غزوه علمیه قم بوجود آورد و با سرمایه شرف علمی خویش که همانند دریائی بیلران از عمق قلب زرخیز و پر درخاب ایشان میخروشد و موج می آفریند جو بیارحائی از دانش و فضیلت در بومستان روحانیت روان ساخت و خلاصه روش تدریس و سبک بررسی ایشان در مسائل علمی آنچنان شرف و معتقانه است که کتابها باید در این باره نوشته شود که انشاء الله بموقع خود نوشته خواهد شد.

شناگردان کلاس درس امام خمینی از هر نظر قابل تعریف و تمجید می باشند و هر یک همانند خورشیدی نور انسانی میکنند.

در این اواخر که ایشان در محوره علیه قم تدریس میفرمودند و مجاز از هزار و دویست شاگرد ممتاز در محضر این مرد نابغه کسب فیض میکردند و شاگردان ایشان حرکتی الان نگر از خردموره درمی قم یا دیگر نقاط ایران هستند که برای نمونه نام چند تن از آنان را ذکر میکنیم

xalvat.com

- آیات معظمه: آقای منتظری - آقای حاج شیخ مرتضی حائری
 فقید سعید حاج آقا مصطفی خمینی - قاضی تبریزی - حاج آقا عطاء الله
 اصفهانی - حاج شیخ عبدالجواد اصفهانی - مرحوم حاج شیخ علی کاشانی
 حاج آقا ضیاء اشتر آبادی - آقای شیخ اسد الله نور اللهی اصفهانی -
 آقای حاج آقا ضیاء صدر - آقای حاج شیخ عباس ایزدی نجف آبادی
 آقای سید مرتضی خلخالی - حاج عزالدین زنجانی (امام جمعه نجف)
 مجاهد شهید آقای سعیدی - آقای شیخ محمد صادق تهرانی
 آقای حاج شیخ علی مشکینی - آقای حاج شیخ حسین نوری - آقای -
 شیخ محمد شاه آبادی - آقای حاج شیخ محمد مودعی ماضل
 آقای حاج شیخ یحیی انصاری شیرازی - آقای حاج شیخ نعمت الهامی
 آقای دکتر مفتاح همدانی - آقای هاشم تقدیری - آقای شیخ ابوالواسم
 خزعلی - آقای حاج شیخ احمد بنی - آقای حاج شیخ علی آقا ترانی
 آقای مرتضی مطهری - آقای محمد حسین بهشتی - آقای حاج شیخ
 محمد جواد حجتی کرمانی - آقای حاج شیخ علی اکبر هاشمی رفسنجانی
 آقای حاج شیخ صادق خلخالی - آقای حاج شیخ علی اصغر مروارید

آقای حاج سید علی خامنه ای - آقای حاج شیخ غلامرضا صلواتی -
 آقای حاج شیخ ابراهیم امینی نجف آبادی - آقای حاج شیخ فضل -
 محلاتی - آقای حاج شیخ جعفر سبحانی - آقای سید عبدالکریم -
 هاشمی نژاد - آقای حاج شیخ جعفر سبحانی - آقای سید عباس خاتم نوری
 آقای شیخ غلامرضا رضوانی خمینی - آقای حاج شیخ راستی - آقای -
 حاج شیخ عباس محفوظی گیلانی - آقای حاج شیخ مجتبی تهرانی
 آقای محمد گیلانی - آقای موحدی لندرانی - آقای حاج سید باقر -
 ابطی اصفهانی - آقای محمد پردی - آقای جواد آملی - حسن -
 زاده آملی - حسین شب زنده دار - مرحوم تربتی - اخوان عمری
 صافی اصفهانی - شیخ علی قدوسی - شیخ محمد علی کرامی - صدری نزلوندی
 مومن قهی - آقای غلخالی - شیخ یحیی ارامی - شیخ مسلم سرابی
 سید محمد ابطی کاشانی - سید اسداله اشکوری - صدر اشکوری
 آقای سعید اشراقی - آقای نصرالهی - ربانی گیلانی - کشتی تهرانی
 محصلی خراسانی - شیخ محسن حرر پناهی - حسین زهرندی قهی
 سید احمد امامی اصفهانی - شیخ مرتضی مقتدائی - صدر محلاتی
 حسینی تهرانی - بطحائی گلپایگانی - علوی بروجرودی - محمد موسوی -
 کاشانی - موسوی درچه ای - شیخ حسین حقانی - شیخ محمد حسن -
 قدیری - مهدوی کنی - سید کرامت اله شیرازی - شیخ نور صفائی
 مصطفی زمانی - بهجت نوری - سید جلال آشتیانی - مجتبی الدین
 شیرازی - یثربی کاشانی - امامی کاشانی - صالحی کرمانی - جودی کرمانی

xalvat.com

۳۳

حسین مظاهری - صابر همدانی - سید علی یزدی - امینیان گیلانی
موسوی کرمانی - سید موسی صدر - قاضی خرم آبادی -
طاهری خرم آبادی - آنتخاری گلپایگانی - شیخ جلال گلپایگانی
علم الہدی خراسانی - عمید زنجانی - وهید یزدی - محقق افغانی
نصیری سمنانی - رضا گل سرخی - علی دروانی - علم الہدی اہوازی
آل طرقی - جلیلی کرمانشاهی - و صدھاتق دیگر از بزرگان
و دانشمندان عالی مقام کہ ذکر اسمی آنان طولانی میشود.

«تبعید امام خمینی»

و خلاصه تبعید امام خمینی بنا بر اعتراف بسیاری از دانشمندان برای حوزه علمیه قم بلائی دردناک و فراموش نشدنی بود چنانچه اساتید بزرگ قم در نامه و تلگرافی که به مربع بزرگ به ترکیه فرستادند بدون ایشان را بلائی بزرگ برای حوزه قم و شاگردان ملتش نامیدند.

حضرت آیت الله شریعتمداری در ضمن یکی از بیانات خودشان با توجه به این حقیقت که استفا حره اهل علم و دگرمی آنان و مستقر بودن حوزه به وجود امام خمینی بستگی کامل دارد و حوزه بدون ایشان روح و صفائی ندارد چنین فرمودند:

به هر صورت ما ناراحتیم، مناسفیم، حوزه بدون ایشان صفائی ندارد ما میخواهیم ایشان مثل سابق تشریف داشته باشند و مباحثه کنند و آقایان اهل علم از مباحثه ایشان استفاده کنند و از وجود ایشان بهره مند گردند و دگرم نشود و حوزه مستقر باشند.

xalvat.com

آری پس از تبعید امام خمینی به ترکیه تنها عاملی که سبب شد اساتید و فضلا در حوزه قم بمانند عشق به باقی ماندن این پایگاه اسلامی در برابر دشمنان و ستمگران و رژیم طاغوتی و ضد دینی ایران بود با وجود این احساس دینی بازوقی - شنیدند امام خمینی از ترکیه به نجف اشرف تبعید نشده اند گروه گروه از قم به قصد کسب علم بسوی عراق حرکت درآوردند

و اگر از پیشگاه مرجع بیدار و مجاهد امام خمینی پماندن در قم ترغیب و امر نشده بودند دیگر حوزه قمی نمی ماند که امروز پشت زر میرستند را برای همیشه بخاک بنشانند در نامه ای که امام خمینی برای حضرت آیت اله منتظری نوشته اند میفرمایند

xalvat.com

حال اینجانب بجمد اله بد نیست لکن برای حوزه علمیه قم نگران هستم خوف آنستکه اگر غیبت اینجانب طولانی نشود آقایان فضلا تزلزل پیدا کنند از خداوند اصلاح امور را خواستارم . جنابعالی به حضرات افاضل ایدهم اله تذکر دهید که اینجانب کمال میل را دارم که در بین آنها باشم و در شناساری و غم آنها شریک باشم فضلا اعلام قم که حقا و عا داری خود را اثبات فرمودند مایه امید اینجانب میباشد و چشم من به وجود آنها روشن است در اول زمان بر طرف شدن مافعه خواست خداوند تعالی خود را در بین آنها غواهم دیدم .....

این تنها در قم نبود که خورشید علم و حراننش ایشان آن سامان را روشن کرده بود بلکه در نجف اشرف هم تهرلی بوجود آورد حضرت حجت الاسلام والمسلمین آقای راستی که از بزرگان و دانشمندان حوزه نجف میباشد میگویند ما پیش از آمدن حضرت آیت اله خمینی به نجف اشرف باور نمیکردیم که در دنیای علوم اسلامی حرف تازه ای باشد که ما شنیده باشیم ولی آنگاه که ایشان به نجف اشرف منتقل

شدند و درس شروع فرمودند. دریا فتمیم که خیلی مطالب علمی و پیرا زرش است که ما نشنیده ایم. نیز ما پیشتر از شریف فرمائی ایشان به نجف اشرف خود را فارغ التحصیل پنداشته گمان میکردیم که از تحصیل بی نیازیم لیکن وقتی در محضر درس آیت اله خمینی حاضر شدیم فهمیدیم که هنوز باید درس بخوانیم. چنانچه بزرگترین عنایتی که پروردگار بزرگت به جهان اسلام نمود این بود که شریع استبدادی و جنایتکار ایران بخمال اینکه اگر امام خمینی از عراق به مملکت دیگری تبعید گردد نام پرافتخار و شور انگیز او خاموش میشود و رژیم ناپاک پهلوی میتواند به سلطنت شیطانی خود ادامه دهد غافل از اینکه

« ان کید الشیطان کان ضعیفا »

و خداوند پاریس را اقامتگاهی برای امام خمینی قرار داد تا خورشید وجود او از غرب و شرق همه جا را روشن کند و به آمریکا و چین و ژاپن و شوروی هشدار دهد که بیا یئد از مکتب اسلام و قرآن درس سیاست، آزادی جوانمردی - حریت و خلاصه انسانیت فرا گیرید.

تالیفات امام خمینی: امام خمینی علاوه بر دارا بودن مقام ممتاز و کم نظیر علمی و مهارت و تخصص ویژه در فقه - اصول فلسفه - عرفان در قلم و بیان حماسه ای و انقلابی و اخلاقی و فن خطابه و نیز از نظر طبع شعر مقام برجسته و شایسته دارا و کتابهای

نیز در علوم و فنون مختلف تالیف کرده که بخشی از آن هنوز به چاپ نرسیده مسیر تالیفی ایشان از مسائل عقلیه آغاز گردیده و در زمینه اخلاقیات و علوم عملیه و فقه و اصول ادامه یافته است بیش از ۲۷ سال نداشتند که کتاب مصباح الهدایه را برشته تحریر در آورده که از نظر سیر عرفان نفوذی ای از معارف الهیه است و بعضی از بزرگان بر آن حاشیه زده اند و در سن ۲۹ سالگی شرحی بر دعای سهر ماه رمضان نگاشته که نشان دهنده ارتقای فکری ایشان در مسائل عقلیه است آنگاه کتاب اربعین حدیث را تالیف نموده و کتابهای دیگر که عبارت است از:

xalvat.com

- ۶- حاشیه بر نصوص العلم قیصری ۵- حاشیه بر مفتاح الغیب
- ۷- اسرار الصلوة یا معراج السالکین ۷- رساله فی الطیب و الا براده
- ۸- حاشیه بر رساله شرح حدیث رأس الجالوت قاضی سعید و شرح مستغلی بر همان حدیث ۹- کشف اسرار ۱۰- آداب الصلوة -
- ۱۱- شرح حدیث جنود عقل و جهل ۱۲- الرسائل در باره قاعده لا ضرر و لا ضرار - استصحاب . تعادل . تراجم . اجتهاد و تعلید و تقیه در ۲ جزء ۱۳- تحریر الوسیله «یک دوره فقه کامل»
- ۱۴- البیع ۲ جلد ۱۵- کتاب الطهاره ؛ که تا بحال ۳ جلد آن چاپ شده
- ۱۶- تهذیب الاصول ۳ جلد تقریر بحث اصول فی الاجتهاد و التعلید ۱۷- نیل الاوطار ۱۸- تقریر بحث اصول بقلم دانشمند

۳۹

معظم آقای سبحانی ۱۹ - توضیح المسائل ۲۰ - رجزة الاحکام
۲۱ - حکومت اسلامی - ۲۲ مبارزه با نفس یا جهاد البر ۲۳ - مکاتب
مهمه ۲ جلد ۲۴ - رساله ای در بعض مسائل مشکله

xalvat.com

مرجعیت عامه امام خمینی

عظمت چشمگیر و ممتاز امام خمینی در علم و فضیلت و تقوی
موجب شد که بسیاری از مردم مسلمان ایران به اعلیت و
ارجحیت ایشان پی برده بی دروغانه از ایشان تقلید کردند و
در سنن و فرامینی حیات بخش ایشان را بکار بستند و بسیاری
از علماء و دانشمندان پرهیزکار با آنکه زندگی تهرید میشد و
خطر زندان و شکنجه های رژیم ایران در کار بود باز با اعلامیه
و خطابه و گفتگو نظریه خود را راجع به اعلیت ایشان اظهار -
داشتند در سنگاه جاسوسی آمریکا و رژیم صهیونیستی و ضد -
اسلامی شاه که از مرجعیت عامه و نفوذ روز افزون امام خمینی
سخت بیناک بود و منافع غارتگران خود را در خطر میدید کار -
شکنی ها و دروغ پردازیها شروع کردند تا بلکه مردم را از تقلید -
نمودن از امام خمینی باز دارند چه رسوائی ها و شکنجه ها که
نسبت به مردم مسلمان چه در ایران و چه در خارج انجام -
دادند که جلوی مرجعیت ایشان را مسدود کنند ولی غافل از آنکه
خدای بزرگ خمینی را نظر دار است .

۴۰

این نامه گویایی کارشکنی های عمال مشاه در خارج ایران علیه مرجعیت عامه امام خمینی میباشند .
xalvat.com

نامه ای از هند: نشر لکنئو از زمان سابق تا این زمان از مراکز تشیع در هند وستان شمرده میشد. بعد از وفات مرحوم آیت الله حکیم عده ای از علما و روحانیون این شهر هجرت الاسلام السید علی سعید عتقانی ، هجرت الاسلام الحاج سعادت حسینی خلن ، هجرت الاسلام الشیخ محمود الحسن - هجرت الاسلام الشیخ روشن علی ، مولوی سید احمد ، مولوی سید اسکندر حسینی ، فاضل سید محمد - مهدی زبیر پوری (اسناد معقولات در جامعه سلطانیه) اعلان کردند که حضرت آیت الله خمینی مد ظله الوارف اعلم هستند و به شیعیان هند وستان امر تقلید از ایشان را دادند . ولی همان وقت که این اعلان چاپ شد سفیر ایران از دهللی به لکنئو مسافرت کرد و در اطاق شماره چهل و چهار هتل کارکن با علما و روحانیون این شهر ملاقات بعمل آورد . اطاق شماره ۴۴ این هتل اطاق ضاعلیخان والی رامپور میباشد و والی رامپور به دیکتاتور ها حتی به ترنوال فرانکو دیکتاتور اسپانیا بسیار علاقه دارد و در حین تاجگذاری آریامهر نیز جزو مدعوین بود سفیر ایران به این غرض به اینجا آمده بود تا مردمان را از تقلید حضرت آیت الله خمینی منعی کند . در اثنای صحبت با سفیر های اهانت آمیز از آیت الله خمینی یاد و آقایان دیگری را برای تقلید پیشنهاد کرد

۱۸

ولی آن عده که حضرت آیت الله خمینی را معرفی کرده بودند -
مرعوب حرفهای سفیر نشدند؛

انجمن اسلامی دانشجویان در آمریکا و کانادا نیز در این مورد
اعلامیه ای صادر کرده که تا حدی روشن کننده خفایق است
بخشی از آنرا نقل میکنیم «توطئه جدید شاه را محکوم میکنیم»
آخرین خبر واصله از تهران حاکی است که پس از فوت
آیت الله حکیم شاه بچند نفر از علماء تسلیت گفته و با این
عمل سعی دارد مرجعیت حضرت آیت الله خمینی را برتری
نمی کند بهمین جهت هرکسی که از مرجعیت آیت الله خمینی
سخنی بر زبان و یا قلمی بر کاغذ براند مورد غضب و شکنجه قرار
میگیرد. آقای سعیدی خراسانی یکی از روحانیون مبارز تر
در مراسم ختنی که بناسبت فوت آیت الله حکیم برگزار میشد
طی سخنرانی خود بر اثر بیم شاه اعتراض کرده و از مرجعیت
امام خمینی پشتیبانی نموده بود توسط مأمورین سازمان امنیت
دستگیر و قسمت شکنجه های قرون وسطائی شاه شهید شده اند
حتی دولت از برگزاری مراسم ختم این روحانی بزرگ و مجاهد
در تهران جلوگیری بعمل آورده است عده ای از روحانیون -
مبارزان و آگاه که اعلامیه ای بخاطر مرجعیت آیت الله خمینی صادر
کرده اند دستگیر و در شکنجه گاه های شاه زندانی شده اند مطابق
با آخرین خبر آیت الله طالقانی وعده ای از دانشجویان دانشگاه

xalvat.com

۴۲

تهران و دانشگاه صنعتی نیز برنوا ان رفته اند .
 شاه تلاشی میکند که با توسل با مشا ص دیگر خود را از نرد مبارز
 بگیر مرجع بزرگ اسلام آیت الله خمینی برهاند و به شریم منزلزل
 خویش تا صبا می چند ادامه دهد. شاه میداند که آیت الله خمینی
 اهل سازش نیست خمینی تهدید و تطبیع نمیشود در خمینی اسلام را
 محدود و عبارات نمیداند بلکه مبارزه با استعمار و استبداد را
 وظیفه دینی مسلمین می شمارد خمینی امپریالیسم آمریکا دست
 نشاندگان آنرا محکوم میکند . (امام خمینی کاپیتولاسیون را
 طرد مینماید خمینی اسرائیل را پایگاه امپریالیسم درخاور میانه
 میداند و علیه حکومت فاشیستی و صهیونیستی آن فتوای جهاد -
 میدهد امام خمینی مانند ابانر غماری به تبعید میرود ولی
 با شریم فاسد و ستمگر شاه بهیچوجه سازش نمیکند بلکه تا دم
 مرگ میجنگد) اما سپاس خدا که دیدیم امام خمینی پیروز
 شد و برای همیشه در تاریخ شاه و خاندان خائن پهلوی
 رارسوان نمود (شاه از خمینی میترسد زیرا در قیام تاریخی ۱۵ خرداد
 ملت با تار خون خود وفاداری خویش را از خمینی بزرگ نشان
 داد و شریم شاه را بلب پرتگاه سقوط کشتایند خون شهدای ۱۵
 خرداد میجو شد و شاه میداند که بالاخره در این دریای خون
 غرق خواهد شد شاه بغیال خود میخواند از خمینی و ۱۵ خرداد
 بگیرد بی خبر از آنکه این واقعیت ها از سایه به او نزدیکترند ...

۴۳

ما دخالت شاه را در امر مرجعیت و تلاش مزدو جانان او را
 برای ایجا در پایگاهی در جامعه روحانیت محکوم میکنیم و دست
 کشیف و خون آلود شاه را از دامن پاک روحانیت کوتاه -
 مینائیم .
 xalvat.com

ما فقط نظر روحانیت و مردم را در تعین مرجعیت قاطع میرانیم
 و از اعلامیه روحانیون دایر بر مرجعیت حضرت آیت الله خمینی
 پشتیبانی میکنیم و از همه مبارزین راه حق و آزادی دعوت مینمائیم
 که بهر وسیله ممکن در رسوائی بیشتر شاه و نجات جان زندانیان
 بکوشند . انجمن اسلامی دانشجویان در آمریکا و کانادا
 تمام آیات و حجج اسلامی اعلیبت و برتری حضرت امام خمینی
 را اعلامیه کردند که این مقاله گنجایش ذکر آنها را ندارد .

xalvat.com

۴۵

نقش مرجع شیعه در انقلاب اسلامی

امام خمینی با مطالعه تشریف و همه جانبه درباره جامعه ایران به حق - در ریافته بود که تنها راه رهایی از تورده های مسلمان ایران از کابوس مرهومات ، خرافات و اندیشه های ارتجاعی ، قیام نهضتی است که به رهبری مرجع تقلید وقت برپا شود و این مرجع شیعه است که میتواند تارهای عنکبوتی استعمار را که بر مغزها و قلبها ظنیده شده پاره کند و افکار را روشن و دلها را از خواب شران بیدار نماید و نور انقلاب را در صحنه جامعه اسلامی به درخشش در آورد و مسلمانان را با وظیفه و مسئولیت سنگینی که بر دوش خود دارند آشنا سازد و هر حرکت و نهضتی که بدون رهبری و دخالت مرجع وقت به وجود آید از آنجمله نمی تواند جامعه مردم را بیدار و آگاه ساخته بسیج نماید جز شکست و ناکامی انجامی - نخواهد داشت و با نگاهی به مبارزات ایران حقیقت کاملاً به دست می آید . قائد بزرگ بر اساس درک این حقیقت در آن روزگار نکتت بار با آنکه طبق تعالیم قرآن و وظیفه خود را نصت و مبارزه میدانست و میداند و خود نیز ذاتاً دارای روحیه انقلابی سلطوری و مبارزه جویی بود (چنانکه اکنون نیز که فریب هشتاد سال از عمر پر افتخار او میگذرد مسل شور و حرارت انقلابی هیاشد و از هرگونه حرکت و عمل حساب دشده و صرفاً احساساتی خودداری میورزید و در مبارزات و انقلاباتی که با رهبری مرجع تقلید زمان همراه

۴۶
xalvat.com
 نبود وارد نمی شد و با بکار بستن تاکتیک های انقلابی طوری حرکت کرد که تا امروز آغاز نهضت حتی نزدیکترین افراد و دوستان او از افکار و منویات ایشان مطلع نشد (گویا مرحوم آیت الله کاشانی تاحدی ایشان را درک کرده و از افکار و نیات مترقیانه و روحیه انقلابی ایشان آگاهی داشته که نقل میکند در محفل اظهار کرده است تنها کسی که بعد از من امید است به درد ملت ایران بخورد آقای خمینی است آمریکا هیچکس نمیدانست این مرد چه کوه استواری است که در سینه آتش شور و انقلابی دارد که اگر شعله پر کشد جهانی را بلرزه در آورد و از کارهای این مرد کوشش دائم است برای به حرکت در آوردن مردم ایران و در رأس آن روحانیت و ویژه مراجع تقلید برای مبارزه با استعمار و درست نشاندگانش که میخوانند ایران را بصورت جزیره امنی جهت غارتگری و چپاول خودنظر دارند چنانچه الان اگر آمریکا پشتی بانی خود را از شاه ایران اعلام میدارد آیا دلش برای مردم ایران سوخته نه فقط خواستار منافع سرشار است که به یغما از ایران به طرف آمریکا سران بر است و میداند اگر حکومت اسلامی برقرار شود دیگر ایرانی نیلزار در حق او را آمریکا ببرد. و لذا به دنبال درگذشت آیت الله هاشمی که فطر انضلال حوزه قم را تهدید میکرد و نقشه های ضد اسلامی استعمار سریعتر و بی دغدغه در دست اجرا قرار داشت همواره با علمای طراز اول قم در تماس بود و چه بسا علما و مراجع قم برای بررسی اوضاع اسف بار ایران در

۴۷

منزل ایشان تشکیل جلسه میدادند و به مبادله و مشاوره میپرداختند
 و امام خمینی نظریه دور اندیش و فکر سلیم خود را ارائه میداد
 و مورد قبول همگان قرار میگرفت نظریه روشن بنیانه و -
 مترقیانه ایشان در نشتی که آقایان - بروهردی، خوانساری
 صدر، و صحبت برای مشا و ره در امر سیاسی در منزل ایشان
 داشتند در ایر بر اینکه در شما قبل از هر چیز باید تکلیف این مقدس
 نهاد را روشن کنید با وجود آنها مثل این است که دشمن به شما
 حمله کرده و یک نفر هم از پشت دستهای شما را محکم گرفته است
 و آنرا که اسمشان «مقدسین» است دستهای شما را بسته اند
 نحوه ای از رشد فکری و گوشه ای از طرز اندیشه ترقیاتی ایشان
 میباشد آری اگر امروز دانشمندان به این زبان آگاه شده اند
 امام خمینی در ربع قرن پیش به این حقیقت آگاه بود و به
 علما هشدار داده است .

xalvat.com

۴۹

امام خمینی و مرحوم آیت الله بروجردی:

امام خمینی در تعقیب هدف اساسی خود در مورد واداشت مرجع زمان به نهضت امیل اسلامی پس از درگذشت آیت الله هاشمی کوشش همه جانبه ای را مبذول داشت که مقام زعامت و مرجعیت را بدست فقیه عالمی بدهد که به روح و حقیقت اسلام آگاه باشند و دین حنیف اسلام را از زاویه تنگ مسائل عبادی نگرد و در آن زمان تنها کسی که اندیشه روشن در قبال ضربات توانفرسائیل برپیکر اسلام وارد میشد داشت و احساس تلراختی میکرد همانا آیت الله بروجردی بود که سابقه مبارزات او علیه رضا خان میرپنج و حرکت او از بروجرد به منظور استغاط حکومت پلیسی و سیاه پهلوی در خور توجه بوده و اظهارات خود آن مرحوم از قبیل اینکه (من هرگز در قبال خلافا کاپها و قانون شکنی های دستگاه حاکم ساکت نمی نشینم) برای امام خمینی مایه دلگرمی و امیدواری بود و مینداشت که اگر آن مرحوم بر مسند قیادت و مرجعیت قرار گیرد میتواند یک انقلاب اساسی در جامعه اسلامی بوجود آورد و ملت اسلام را از خواب غفلت بیدار و بیدار و مبارزه وادارد.

از این رو در امر مرجعیت عامه آن مرحوم کوشش بسزائی - مبذول داشت و موافق را از سر راه برداشت و حتی به شهرها مسافرت نمود و تمام علماء را راضی کرد - ولی از آنجا که دستگاه

حیاری استعرا خوب میدانند که اگر مرجعیت عامه یک نفر محرز نشد چه سد بزرگی است در برابر نقشه های شوم چپا و لگرن کوشیدند در دستگاه آیت اله بروجردی راه پیدا کنند و رسالتی را که یک پیشوای روحانی بعمره دارد از ایشان سلب نمایند. البته مرحوم بروجردی تا پایان زندگی خویش پیوسته مراقب اوضاع و احوال کشور بودند و در برابر تجاوز رژیم به حریم قرآن و منافع مردم تا آنجا که آگاهی داشتند هیچگاه بی تفاوت و ساکت نمی نشستند و از این روی از بسیاری نقشه های ضد اسلامی رژیم جلوگیری بعمل آوردند ایادی و عوامل استعرا را که میخواستند آیت اله بروجردی را در تاپیکلی و انزوای کامل نگه دارند سخت کوشیدند که میان ایشان و امام خمینی اختلاف و دوئیت ایجاد کنند و امام خمینی را به موضع گیری در برابر ایشان وادارند لیکن امام خمینی روی ترف نگری و دور اندیشی ویژه خود علیرغم این توطئه ها هیچگاه نسبت با ایشان بی اعتنائی نفرمود بلکه همیشه به مقام ایشان ارجح می نهاد.

xalvat.com

امام خمینی در تمام دوران زندگی آیت اله بروجردی کوشش میکرد که ضایق و اوضاع روز را به گوش آن مرحوم برساند شرایطی را که در کشور جریان دارد و نقشه های گوناگون که از طرف رژیم بر علیه اسلام و استقلال ایران طرح میگردد با ایشان اطلاع دهد و آیت اله هم به نظریات ایشان توجه میکرد حضرت محبت الاسلام آقای حاج سید عباس مهدی نقل میکند که من در محضر مرحوم آیت اله بروجردی

xalvat.com

۵۱

بودم که نماینده ای از طرف دولت به حضور ایشان با دریافت و موافقت ایشان را با موضوعی که دولت در دست اجرا داشت - خواستار منشد آیت اله بروجردی فرمودند پاسخ را بعد از مشاوره و تبادل نظر بعضی از علما به دولت ابلاغ خواهم کرد من فکر افتادم که آقای بروجردی در این گونه امور با کدامیک از علمای قم مشورت میکنند دیری پنائید که دیدم امام خمینی بنا به درخواست آیت اله بروجردی به آنجا آمدند و به اتفاق آن مرحوم به اطاقی در بنسنة ای رفته گفتگو نشستند و ساعتی بعد آیت اله بروجردی نظر خود را برای دولت - فرستادند مرحوم بروجردی علاوه بر مشورت و تبادل نظری که خودشان در امور سیاسی با ایشان میفرمود از ایشان در مذاکره با مقامات دولتی در امور مهم نیز دعوت میکردند

در مورد یکی از مواد قانون اساسی که ترمیم میفراسنت تغییر دهنده به منظور جلب موافقت مرحوم بروجردی دکتر اقبال بحضور - ایشان فرستاده بود امام خمینی طبق درخواست آیت اله بروجردی صحبت فرمود و سرانجام بالحنی تند و قاطعانه ای اظهار داشت

«ما هرگز به شما اجازه چنین تغییر و تبدیلی را در قانون اساسی نمیدیم زیرا اینگونه تغییر اقتضایه ای بیشتر برای دست برد به قوانین - اساسی این کشور و به دولت اجازه میداهد که هر وقت خواست طبق منافع و سیاست خودش قانونی را جعل و قانون دیگری را جایگزین آن نماید و در اینصورت دیگر از اسلام و قوانین آن اثری

xalvat.com

۵۲

باقی نخواستند مانند « اما خمینی با این مبارزه برای همیشه درست
شریم را در خیانت به قوانین اسلامی قطع کرد »